

Raport z audytu architektonicznego i informacyjno-komunikacyjnego pod kątem spełniania wymagań Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Katowice, dnia 19.08.2021 r.

Spis treści

1. Temat i cel zadania audytowego.....	3
1.1 Temat zadania	3
1.2 Cel zadania.....	3
2. Podmiotowy i przedmiotowy zakres zadania audytowego.....	3
2.1 Podmiotowy zakres zadania zamawiającego	3
2.2 Przedmiotowy zakres zadania	3
3. Termin przeprowadzenia zadania audytowego	4
4. Zespół realizujący zadanie audytowe	4
5. Metodologia zadania audytowego.....	4
6. Wyniki zadania audytowego.....	5
7. Rekomendacje dla zadania audytowego.....	13
8. Istotne zalecenia dla dostosowania obiektów do dostępności architektonicznej	19

1. TEMAT I CEL ZADANIA AUDYTOWEGO

1.1 Temat zadania

Usługa wykonania audytu spełnienia wytycznych Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom o szczególnych potrzebach.

1.2 Cel zadania

- Celem jest przeprowadzenie audytu architektonicznego oraz informacyjno-komunikacyjnego pod kątem stopnia zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.
- Dostarczenie raportu z ww. audytu.

2. PODMIOTOWY I PRZEDMIOTOWY ZAKRES ZADANIA AUDYTOWEGO

2.1 Podmiotowy zakres zadania zamawiającego

Nazwa:	Publiczna Szkoła Podstawowa nr 20
Adres siedziby:	ul. Archimedesza 25, 47-200 Kędzierzyn-Koźle
www:	https://psp20kedzierzynkozle.edupage.org/

Badaniu poddano budynek Publicznej Szkoły Podstawowej nr 20 w Kędzierzynie-Koźlu znajdujący się przy ulicy Archimedesza.

2.2 Przedmiotowy zakres zadania

Przedmiotem zadania jest wykonanie audytu spełniania wymagań Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie architektonicznym oraz informacyjno-komunikacyjnym.

Badaniu poddano w szczególności:

1. Otoczenie zewnętrzne.
2. Parking dla osoby z niepełnosprawnościami.
3. Wejście do budynku.
4. Komunikacja pozioma w budynku.
5. Komunikacja pionowa w budynku.
6. Pomieszczenia higienicznosanitarne.
7. Pomieszczenia biurowe i inne wynikające ze specyfikacji obiektu.
8. Ochrona przeciwpożarowa i ewakuacja.
9. Specyfikacja informacyjno-komunikacyjna.

Badanie zostanie przeprowadzone w odniesieniu do specjalnych potrzeb następujących grup społecznych:

1. osób na wózkach, poruszających się o kulach, o ograniczonej możliwości poruszania się,

2. osób niewidomych i słabo widzących,
3. osób głuchych i słabo słyszących,
4. osób z innymi niepełnosprawnościami,
5. osób z czasową niepełnosprawnością,
6. kobiet w ciąży,
7. osób z wózkami dziecięcymi,
8. osób starszych.

Przedmiotem audytu jest weryfikacja prawidłowości funkcjonowania audytowanego podmiotu w zakresie zapewnienia dostępności architektonicznej oraz informacyjno-komunikacyjnej, w ramach audytu dokonany jest przegląd dokumentacji w zakresie spełniania wymagań ustawowych oraz fizyczna ocena stanu faktycznego podczas wizyty audytowej.

3. TERMIN PRZEPROWADZENIA ZADANIA AUDYTOWEGO

09.08.2021r. – 11.08.2021r. – przeprowadzanie audytu informacyjno-komunikacyjnego

09.08.2021r. – 12.08.2021r. – przygotowanie do audytu architektonicznego

13.08.2021r. – wizyta audytowa

16.08.2021r. – 17.08.2021r. – analiza wyników audytu architektonicznego

18.08.2021r. – 19.08.2021r. – przygotowanie raportu końcowego

4. ZESPÓŁ REALIZUJĄCY ZADANIE AUDYTOWE

Zespół audytowy tworzą:

- Mateusz Witański
- Agnieszka Niedźwiedzka
- Danuta Skalska

Osoby przeprowadzające audyt spełniają wymóg bezstronności i niezależności w stosunku do Zamawiającego oraz osób zaangażowanych w obszarze związanym z realizacją audytu.

5. METODOLOGIA ZADANIA AUDYTOWEGO

Badanie przeprowadzono trzema etapami:

1. badanie strony internetowej pod kątem spełnienia wytycznych w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej
2. analiza dokumentów z zakresu architektonicznego, budowlanego, organizacyjnego oraz obsługi interesanta pod kątem spełnienia wytycznych w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej i architektonicznej
3. wizyta audytowa w audytowanych obiektach, przeprowadzona zgodnie z przygotowaną wg autorskiej metody check listą pod kątem spełnienia wytycznych w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej i architektonicznej

Badaniu audytowemu poddano następujące obszary:

Lp.	Obszar audytu		Podstawa prawna
1	Otoczenie zewnętrzne	Parametry oraz kryteria ciągów pieszych i pieszojezdných.	Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz.U. 2016 poz. 124 z późn. zm.). Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz.U. 2019 poz. 1065, z późn. zm.).
2	Parking dla osób z niepełnosprawnością	Wymagania dotyczące liczby stanowisk.	Art. 12a. ust. 2 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz.U. 2020 poz. 470 z późn. zm.).
3		Wymiary oraz oznakowanie miejsc parkingowych.	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz.U. 2019 poz. 1065, z późn. zm.). Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (Dz.U. 2019 poz. 2311).
4	Schody zewnętrzne	Oznakowanie, wymiary oraz wyprofilowanie stopi schodów.	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1065, z późn. zm.)
5		Wymagania dot. biegu schodów.	
6	Balustrady i poręcze	Wymaganie dot. montażu balustrady oraz poręczy przy schodach.	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz.U. 2019 poz. 1065, z późn. zm.). ISO 21542:2011 "Building construction – Accessibility and usability of the built environment".
7		Parametry balustrady oraz poręczy.	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz.U. 2019 poz. 1065, z późn. zm.).
8	Wejście do budynku	Charakterystyka dojścia do obiektu.	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz.U. 2019 poz. 1065, z późn. zm.).
9		Rodzaj zastosowanego sposobu wejścia do budynku.	
10		Przestrzeń wokół wejścia do obiektu.	
11		Urządzenia zastosowane przy wejściu do obiektu.	
12		Rodzaj oraz wymiary drzwi wejściowych.	
13		Oznakowanie drzwi wejściowych.	

14		Obecność planów budynku w obiekcie.	ISO 21542:2011 "Building construction – Accessibility and usability of the built environment".
15		Lokalizacja punktu informacyjnego/ recepcji.	Kowalski K., "Włącznik, projektowanie bez barier", Fundacja Integracja, Warszawa. Kowalski K., "Projektowanie bez barier – wytyczne", Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, Warszawa.
16		Zapewnienie miejsca do odpoczynku w holu głównym.	
17		Parametry oraz charakterystyka mat wejściowych.	
18	Pochylnie	Parametry oraz wymiary pochylni.	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz.U. 2019 poz. 1065, z późn. zm.).
19		Parametry oraz wymiary spocznika.	
20		Nawierzchnia pochylni.	
21		Poręcze przy pochylniach - parametry, wymiary, wymagania.	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz.U. 2019 poz. 1065, z późn. zm.). Kowalski K., "Włącznik, projektowanie bez barier", Fundacja Integracja, Warszawa. Kowalski K., "Projektowanie bez barier – wytyczne", Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, Warszawa.
22	Dźwig osobowy	Dostępność dźwigu osobowego.	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz.U. 2019 poz. 1065, z późn. zm.).
23		Drzwi dźwigu osobowego - rodzaj, wymiary, parametry.	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz.U. 2019 poz. 1065, z późn. zm.). PN-EN 81-70:2018-07 Przepisy bezpieczeństwa dotyczące budowy i instalowania dźwigów. Szczególne zastosowania dźwigów osobowych i towarowych. Dostępność dźwigów dla osób, w tym osób niepełnosprawnych.
24		Kabina dźwigu osobowego - wymiary, parametry, wyposażenie.	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz.U. 2019 poz. 1065, z późn. zm.).
25		Obecność oznakowania dla osób niewidomych oraz funkcji głosowych.	
26		Panel z przyciskami (na zewnątrz windy) - parametry.	PN-EN 81-70:2018-07 Przepisy bezpieczeństwa dotyczące budowy i instalowania dźwigów. Szczególne zastosowania dźwigów osobowych i towarowych. Dostępność dźwigów dla osób, w tym osób niepełnosprawnych.
27		Panel z przyciskami (wewnątrz windy) - parametry, charakterystyka, oznakowanie klawiszy.	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz.U. 2019 poz. 1065, z późn. zm.). PN-EN 81-70:2018-07 Przepisy bezpieczeństwa dotyczące budowy i instalowania dźwigów. Szczególne zastosowania dźwigów osobowych i towarowych. Dostępność dźwigów dla osób, w tym osób niepełnosprawnych.

28	Schody wewnętrzne	Oznakowanie, wymiary oraz wyprofilowanie stopi schodów.	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1065, z późn. zm.)
29		Wymagania dot. biegu schodów.	
30	Balustrady i poręcze	Wymaganie dot. montażu balustrady oraz poręczy przy schodach.	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz.U. 2019 poz. 1065, z późn. zm.). ISO 21542:2011 "Building construction – Accessibility and usability of the built environment".
31		Parametry balustrady oraz poręczy.	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz.U. 2019 poz. 1065, z późn. zm.).
32	Platformy pionowe i ukośne	Wymóg wystąpienia szczególnej sytuacji i okoliczności przy wprowadzeniu platformy.	PN EN 81-41 - Przepisy bezpieczeństwa dotyczące budowy i instalowania dźwigów. Dźwigi specjalne do transportu osób i towarów. Platformy podnoszące pionowe dla osób z ograniczoną zdolnością poruszania się.
33		Kabina podnośnika - wymiary.	PN EN 81-41 - Przepisy bezpieczeństwa dotyczące budowy i instalowania dźwigów. Dźwigi specjalne do transportu osób i towarów. Platformy podnoszące pionowe dla osób z ograniczoną zdolnością poruszania się.
34		Parametry minimalnego udźwigu podnośnika.	PN-EN 81-40 - Przepisy bezpieczeństwa dotyczące budowy i instalowania dźwigów. Dźwigi specjalne do transportu osób i towarów. Dźwigi schodowe oraz podesty ruchome pochyłe dla osób z ograniczoną zdolnością poruszania się.
35	Komunikacja pozioma	Ciągi komunikacyjne - szerokość, parametry, wymagania.	ISO 21542:2011 "Building construction – Accessibility and usability of the built environment" oraz "Americans with Disabilities Act. Standards for Accessible Design", Department of Justice, USA 2010. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz.U. 2019 poz. 1065, z późn. zm.).
36		Zapewnienie odpowiedniej przestrzeni do manewru.	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz.U. 2019 poz. 1065, z późn. zm.).
37		Kontrast między kolorystyką ścian i podłóg.	ISO 21542:2011 "Building construction – Accessibility and usability of the built environment"
38		Oznakowanie oraz opisy pomieszczeń - czytelność wzrokowa oraz dotykowa.	Kowalski K., "Włącznik, projektowanie bez barier", Fundacja Integracja, Warszawa. Kowalski K., "Projektowanie bez barier – wytyczne", Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, Warszawa. Zespół autorski pod red. Zawieski W.M, "Projektowanie obiektów, pomieszczeń oraz przystosowanie stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych o specyficznych potrzebach – ramowe wytyczne", PFRON, CIOP Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2014.
39		Oznakowanie oraz opisy pomieszczeń - parametry.	ISO 21542:2011 "Building construction – Accessibility and usability of the built environment".
40	Pomieszczenia w budynku	Klamki/ uchwyty/ włączniki - wymagania dostępności.	Kowalski K., "Włącznik, projektowanie bez barier", Fundacja Integracja, Warszawa. Kowalski K., "Projektowanie bez barier – wytyczne", Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, Warszawa.

41		Oświetlenie.	Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (T. Jedn. Dz.U. 2003 nr 169 poz. 1650). § 57 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz.U. 2019 poz. 1065, z późn. zm.). PN-EN 12464-1:2012. Światło i oświetlenie. Oświetlenie miejsc pracy.
42		Ostony/ obudowy grzejników.	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz.U. 2019 poz. 1065, z późn. zm.).
43		Nawierzchnia pomieszczeń.	Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (T. Jedn. Dz.U. 2003 nr 169 poz. 1650).
44		Stoły, ławki, biurka, inne meble oraz wyposażenie - odpowiednie zabezpieczenie, zapewnienie wystarczających prześwitów.	Kowalski K., "Włącznik, projektowanie bez barier", Fundacja Integracja, Warszawa. Kowalski K., "Projektowanie bez barier – wytyczne", Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, Warszawa. Zespół autorski, "Przystosowanie obiektów, pomieszczeń oraz stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych o specyficznych potrzebach - dobre praktyki", PFRON, CIOP Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2014. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz.U. 2019 poz. 1065, z późn. zm.).
45	Pomieszczenia i urządzenia higieniczno-sanitarne	Dostosowanie toalet do potrzeb osób z niepełnosprawnością.	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz.U. 2019 poz. 1065, z późn. zm.).
46		Nawierzchnia podłogi.	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz.U. 2019 poz. 1065, z późn. zm.). Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (T. Jedn. Dz.U. 2003 nr 169 poz. 1650).
47		Miska ustępowa - parametry, wymagania.	ISO 21542:2011 "Building construction – Accessibility and usability of the built environment".
48		Umywalka - parametry, wymagania	
49		Poręcze - parametry, wymagania.	Americans with Disabilities Act. Standards for Accessible Design.
50		Podajniki oraz dozowniki - papieru, mydła, ręczników - wymagania, parametry.	ISO 21542:2011 "Building construction – Accessibility and usability of the built environment".
51		Lustro - parametry, wymagania.	
52		Oświetlenie pomieszczenia.	Kowalski K., "Włącznik, projektowanie bez barier", Fundacja Integracja, Warszawa. Kowalski K., "Projektowanie bez barier – wytyczne", Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, Warszawa.

53	Bezpieczeństwo pożarowe	Zastosowanie dźwiękowego systemu ostrzegawczego.	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. 2010 nr 109 poz. 719).
54		Oświetlenie awaryjne, ewakuacyjne.	
55		Zastosowanie sygnalizatorów świetlnych i akustycznych.	
56		Wspomaganie ewakuacji osób z niepełnosprawnością.	
57		Zapewnienie drożności dróg ewakuacyjnych.	
58		Wyznaczenie specjalnego miejsca oczekiwania na ewakuację.	

6. WYNIKI ZADANIA AUDYTOWEGO

Obiekt Publicznej Szkoły Podstawowej nr 20 w Kędzierzynie-Koźlu w dzielnicy Koźle-Zachód to budynek dwukondygnacyjny, częściowo podpiwniczony o konstrukcji murowanej. Na budynek szkoły składają się klasopracownie, do których dołączone są toalety, pracownia komputerowa, sala gimnastyczna oraz sala gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej, biblioteka, sala zabaw, świetlica oraz stołówka. Budynek szkolny jest wyremontowany, wykonana jest również jego termomodernizacja.

1) Otoczenie zewnętrzne:

Budynek Publiczne Szkoły Podstawowej nr 20 zlokalizowany w dzielnicy Koźle-Zachód Kędzierzyna-Koźła. Teren wokół obiektu ogrodzony z furtkami oraz bramą wjazdową na teren szkoły. Nawierzchnia podłoża na terenie placówki w dobrym stanie. Chodniki o odpowiedniej szerokości wykonane z kostki brukowej. Teren wokół obiektu bez zastrzeżeń. W bliskiej okolicy budynku znajduje się przejście dla pieszych. Wejście główne do budynku znajduje się na podwyższeniu, do którego prowadzą schody łamane. Połowa schodów wyłożona matą. Budynek jest otoczony zielenią (drzewami, krzakami). W bliskim sąsiedztwie Szkoły zlokalizowane miejsca parkingowe.

2) Parking dla osoby ze specjalnymi potrzebami:

Miejsca parkingowe zlokalizowane są od strony głównego wejścia do budynku. Na terenie szkoły, za bramą, dostępny parking dla pracowników. Dla osób z niepełnosprawnością zostało wyznaczone jedno miejsce parkingowe, które oznakowano poziomo i pionowo. Miejsce to znajduje się poza terenem szkoły. Brak podjazdu z parkingu na chodnik, gdzie jest wysoki krawężnik.

Niezgodność: brak podjazdu z parkingu na chodnik

3) Wejście do budynku:

Do budynku prowadzi pięć wejść – wejście główne, dwa wejścia ogólne na piętro, jedno do sal gimnastycznych zlokalizowanych w piwnicy oraz jedno wykorzystywane przez dzieci do wyjścia na podwórze (plac zabaw oraz boiska sportowe). Wejście główne zadaszone. Do głównego wejścia budynku prowadzą schody o szerokości zgodnej z obowiązującymi przepisami i wymaganiami. Brak oznaczeń wizualnych na stopniach. Przed drzwiami wejściowymi, na spoczniku, dostatecznie dużo miejsca do manewrowania. Srebrne balustrady przy schodach o odpowiedniej wysokości, posiadają dodatkową poręcz dla osób niskorosłych bądź dzieci, ale znajduje się ona zbyt wysoko. Brak ich przedłużenia poza bieg schodów. Wejście nie przystosowane dla osób ze specjalnymi potrzebami – brak pochylni, dźwigu, platformy itp. Domofon zlokalizowany w przedsionku. Możliwość wezwania asysty pracownika dopiero po przekroczeniu pierwszych drzwi. Drzwi prowadzące do budynku przeszklone o odpowiedniej szerokości. Przy wejściu do obiektu znajduje się plan budynku oraz punkt informacyjny (pracownikiem odpowiedzialnym za wstępne udzielanie wszelkich informacji jest woźna). W holu głównym budynku znajdują się ławki. Przy wejściu znajduje się mata gumowa ażurowa przytwierdzona do podłoża o odpowiedniej wielkości oczek.

Niezgodność: brak oznakowania schodów zewnętrznych

Niezgodność: brak oznaczeń FON (System Fakturowych Oznaczeń Nawierzchniowych)

Niezgodność: balustrada przy schodach zewnętrznych niedostosowana do obowiązujących wymagań

Niezgodność: brak domofonu dostępnego przed wejściem do budynku

Niezgodność: brak wejścia do obiektu dostępnego dla osób z niepełnosprawnością (brak pochylni, dźwigu, platformy itp.)

4) Komunikacja pozioma w budynku:

Ciągi komunikacyjne w budynku o odpowiedniej szerokości, pozwalającej na swobodne przemieszczanie się wszystkich użytkowników w obiekcie. Na każdym piętrze znajdują się ławki. Grzejniki na korytarzach obudowane. Zapewniony kontrast między ścianami a podłogą. Podłoga w dobrym stanie. Brak listwy prowadzącej. Na oknach w korytarzach nie zamontowano rolet, ani żaluzji. Brak oznaczeń dla osób niedowidzących/ niewidomych w piśmie *Braille'a*.

Niezgodność: brak oznaczeń w piśmie Braille'a

Niezgodność: brak listwy prowadzącej na ciągach komunikacyjnych

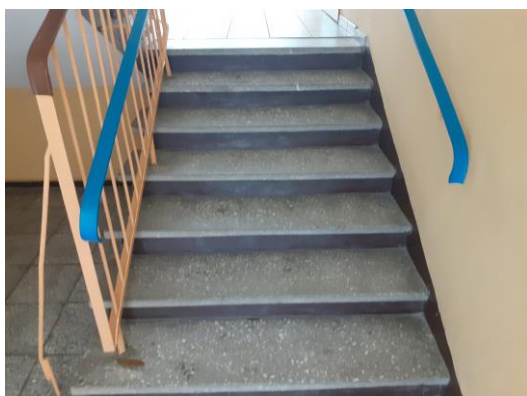
5) Komunikacja pionowa w budynku:

Komunikacja pomiędzy piętrami budynku realizowana klatką schodową. Schody bez oznakowania wizualnego, bez faktury ostrzegawczej. Brak oznakowania w postaci ścieżek dotykowych na podłożu. Stopnie schodów o odpowiedniej wysokości, posiadają noski. Szerokość schodów odpowiednia do wymagań budynku użyteczności publicznej. Poręcze zgodne z biegiem schodów zamontowane po obu stronach schodów. Zastosowano poręcze dodatkowe/ pośrednie dla osób niskorosłych i/lub dzieci. Zapewniony został kontrast pomiędzy kolorystyką poręczy a ściany. Brak platform, podnośników itp. Przejście do obszaru budynku, gdzie znajdują się sale gimnastyczne wymaga pokonania schodów, które nie zostały oznakowane oraz posiadają poręcz tylko po jednej ich stronie.

Niezgodność: brak oznaczenia wizualnego schodów

Niezgodność: nieprawidłowe wyprofilowanie stopni schodów (występowanie nosków)

Niezgodność: brak balustrad i obustronnych poręczy przy schodach wewnętrznych

6) Pomieszczenia higienicznosanitarne, w tym ustępy ogólnodostępne dla osób ze specjalnymi potrzebami:

W każdej klasie dostępna jest toaleta. Brak toalety dostosowanej dla osób z niepełnosprawnością.

Niezgodność: brak toalety przystosowanej dla osób z niepełnosprawnością oraz dla osób ze specjalnymi potrzebami

7) Pomieszczenia biurowe i inne wynikające ze specyfikacji obiektu:

Tabliczki z opisami pomieszczeń są czytelne tylko wzrokowo, umieszczone za wysoko. Klamki z łatwym naciskiem, na odpowiedniej wysokości. W pomieszczeniach klasowych okna wyposażone w rolety. Grzejniki zabudowane, brak wykładzin. Pomieszczenia klasowe przestronne, zapewniono bezpieczne i swobodne poruszanie się. Nie wszystkie ławki posiadają zaokrąglone brzegi. Dla zapewnienia miejsca osobie poruszającej się na wózku niezbędne byłoby podjęcie dodatkowych przedsięwzięć w celu przystosowania ławki/stolika (występowanie schowka przymocowanego pod ławką). Oświetlenie elektryczne niemigające. Szatnie przestronne.

Niezgodność: opisy pomieszczeń niedostosowane do obowiązujących wymagań

Niezgodność: stoły oraz biurka bez zaokrąglonych narożników lub brak odpowiedniego zabezpieczenia narożników

Niezgodność: niedostateczna przestrzeń pod ławką/ stolikiem dla osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim

8) Ochrona przeciwpożarowa i ewakuacja:

Dla obiektu została opracowana Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego. Budynek posiada standardowy plan ochrony przeciwpożarowej, nie uwzględniający specjalnych procedur ewakuacji osób ze specjalnymi potrzebami. W obiekcie zastosowano oświetlenie awaryjne ewakuacyjne. Drogi ewakuacyjne odpowiednio oznakowane, miejsce zbiórki po ewakuacji oznaczone pionowo.

Niezgodność: brak procedur ewakuacyjnych dedykowanych osobom ze specjalnymi potrzebami

9) Dostępność informacyjno-komunikacyjna:

Na stronie internetowej Publicznej Szkoły Podstawowej nr 20 w Kędzierzynie-Koźlu <https://psp20kedzierzynkozle.edupage.org/> w łatwy sposób można odnaleźć dane kontaktowe, numery telefonu oraz adresy e-mail. Formularz kontaktowy w pełni dostępny dla programu udźwiękawiającego. Brak wskazówek o możliwościach dotarcia do placówki z wykorzystaniem komunikacji miejskiej. Nie podana została również żadna informacja o odległości dzielącej budynek od najbliższych przystanków komunikacji publicznej. Strona zawiera mapę dojazdu do budynku szkoły jednak jest ona nieczytelna dla programu udźwiękawiającego. Materiały filmowe zawarte na stronie nie posiadają napisów dla osób z dysfunkcją słuchu, ani audiodeskrypcji dla osób niewidomych.

Do budynku oraz pomieszczeń szkoły można wejść z psem asystującym i psem przewodnikiem. W placówce nie ma możliwości ze skorzystania z pomocy tłumacza języka migowego. W obiekcie nie zastosowano żadnych dodatkowych rozwiązań wspierających osoby ze specjalnymi potrzebami, np.: pętla indukcyjna, czytnik ekranu, system naprowadzający dźwiękowo osoby niewidome i słabowidzące, dokumenty w druku powiększonym, oznaczenia w piśmie Braille'a. Brak informacji o możliwości skorzystania z pomocy pracownika przy wejściu do budynku szkoły. Brak informacji o pełnomocniku ds. osób niepełnosprawnych na stronie.

Niezgodność: brak kompleksowych rozwiązań w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej

7. REKOMENDACJE DLA ZADANIA AUDYTOWEGO

W trakcie badania dokumentów oraz wizyty audytowej w obiektach wykazano następujące niezgodności. Dla niezgodności zostały wykazane zalecenia w celu ich wyeliminowania wraz ze źródłem dla każdego z zaleceń.

Niezgodność: brak podjazdu z parkingu na chodnik

Zalecenie: miejscowe obniżenie nawierzchni chodnika do wysokości stanowiska postojowego

Źródło: „Standardy dostępności budynków dla osób z niepełnosprawnościami uwzględniając koncepcję uniwersalnego projektowania – poradnik”, Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, Warszawa 2017.

Niezgodność: brak oznakowania schodów zewnętrznych

Zalecenie: odpowiednie, wizualne oznaczenie schodów (Wariant 1: oznaczenia krawędzi wszystkich stopni pasami o szerokości 4-5 cm. Wariant 2: oznaczenia krawędzi pierwszego i ostatniego stopnia w każdym biegu pasami o szerokości 5-10 cm. Położenie pasa: przynajmniej na wierzchu stopni. Dopuszczalne odsunięcie pasa od przedniej krawędzi stopnia: maks. 1,5 cm).

Źródło: § 71 ust. 4 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1065, z późn. zm.)

Niezgodność: brak oznaczeń FON (System Fakturowych Oznaczeń Nawierzchniowych)

Zalecenie: zastosowane są ścieżki dotykowe na podłożu w przestrzeniach ze zmianą poziomu terenu (obszar przed schodami)

Źródło: § 306 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz.U. 2019 poz. 1065, z późn. zm.).

Niezgodność: balustrada przy schodach zewnętrznych niedostosowana do obowiązujących wymagań

Zalecenie: zastosowanie balustrad oraz poręczy zgodnych z przepisami (zastosowanie poręczy dodatkowych/ pomocnych na wysokości 60-75 cm oraz zapewnienie przedłużona poręczy o min. 30 cm poza bieg schodów)

Źródło: § 296 – § 298 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz.U. 2019 poz. 1065, z późn. zm.).

Niezgodność: brak domofonu dostępnego przed wejściem do budynku

Zalecenie: montaż lub przeniesienie domofonu przed główne wejście do budynku

Źródło: „Standardy dostępności budynków dla osób z niepełnosprawnościami uwzględniając koncepcję uniwersalnego projektowania – poradnik”, Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, Warszawa 2017.

Norma ISO 21542:2011 „Building construction – Accessibility of the built environment”

Niezgodność: brak wejścia do obiektu dostępnego dla osób z niepełnosprawnością (brak pochylni, dźwigu, platformy itp.)

Zalecenie: dostosowanie wejścia głównego do obiektu dla potrzeb osób z niepełnosprawnością – montaż platformy pionowej

Źródło: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz.U. 2019 poz. 1065, z późn. zm.).

Kowalski K., "Włącznik, projektowanie bez barier", Fundacja Integracja, Warszawa.
Kowalski K., "Projektowanie bez barier – wytyczne", Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, Warszawa.

Niezgodność: brak oznaczeń w piśmie Braille'a

Zalecenie: należy zastosować w/w udogodnienia dla osób ze specjalnymi potrzebami - numeracja i opisy pomieszczeń z zastosowaniem druku wypukłego, alfabetu Braille'a

Źródło: § 306 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz.U. 2019 poz. 1065, z późn. zm.).

Kowalski K., "Włącznik, projektowanie bez barier", Fundacja Integracja, Warszawa.

Kowalski K., "Projektowanie bez barier – wytyczne", Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, Warszawa.

Zespół autorski pod red. Zawieski W.M, "Projektowanie obiektów, pomieszczeń oraz przystosowanie stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych o specyficznych potrzebach – ramowe wytyczne", PFRON, CIOP Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2014.

Niezgodność: brak listwy prowadzącej na ciągach komunikacyjnych

Zalecenie: zamontowanie listwy prowadzącej z pismem Braille'a na ścianie na wysokości 1,0 - 1,1 m.

Źródło: Kowalski K., "Włącznik, projektowanie bez barier", Fundacja Integracja, Warszawa.

Kowalski K., "Projektowanie bez barier – wytyczne", Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, Warszawa.

Zespół autorski pod red. Zawieski W.M, "Projektowanie obiektów, pomieszczeń oraz przystosowanie stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych o specyficznych potrzebach – ramowe wytyczne", PFRON, CIOP Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2014.

Niezgodność: brak oznaczenia wizualnego schodów wewnętrznych

Zalecenie: odpowiednie, wizualne oznaczenie schodów wewnętrznych (Wariant 1: oznaczenia krawędzi wszystkich stopni pasami o szerokości 4-5 cm. Wariant 2: oznaczenia krawędzi pierwszego i ostatniego stopnia w każdym biegu pasami o szerokości 5-10 cm. Położenie pasa: przynajmniej na wierzchu stopni. Dopuszczalne odsunięcie pasa od przedniej krawędzi stopnia: maks. 1,5 cm).

Źródło: § 71 ust. 4 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz.U. 2019 poz. 1065, z późn. zm.).

Niezgodność: nieprawidłowe wyprofilowanie stopni schodów (występowanie nosków)

Zalecenie: odpowiednie przystosowanie stopni do obowiązujących wymagań prawnych (likwidacja nosków)

Źródło: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1065, z późn. zm.)

Niezgodność: brak balustrad i obustronnych poręczy przy schodach wewnętrznych

Zalecenie: zastosowanie balustrad oraz poręczy zgodnych z obowiązującymi aktualnie przepisami

Źródło: § 296 – § 298 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz.U. 2019 poz. 1065, z późn. zm.).

Niezgodność: brak toalety przystosowanej dla osób z niepełnosprawnością oraz dla osób ze specjalnymi potrzebami

Zalecenie: udostępnienie toalety dostosowanej dla potrzeb osób z niepełnosprawnością oraz osób ze specjalnymi potrzebami

Źródło: § 86 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz.U. 2019 poz. 1065, z późn. zm.).

Niezgodność: opisy pomieszczeń niedostosowane do obowiązujących wymagań

Zalecenie: wprowadzenie tabliczek oznaczeń pomieszczeń zawieszonych na wys. 1,4 - 1,6 m w odległości 5 - 10 cm od drzwi lub na samych drzwiach.

Źródło: ISO 21542:2011 "Building construction – Accessibility and usability of the built environment".

Kowalski K., "Włącznik, projektowanie bez barier", Fundacja Integracja, Warszawa.

Kowalski K., "Projektowanie bez barier – wytyczne", Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, Warszawa.

Niezgodność: stoły oraz biurka bez zaokrąglonych narożników lub brak odpowiedniego zabezpieczenia narożników

Zalecenie: właściwie zabezpieczyć ostre krawędzie mebli – montaż zabezpieczeń na rogach stolików

Źródło: Kowalski K., "Włącznik, projektowanie bez barier", Fundacja Integracja, Warszawa.

Kowalski K., "Projektowanie bez barier – wytyczne", Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, Warszawa.

Zespół autorski, "Przystosowanie obiektów, pomieszczeń oraz stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych o specyficznych potrzebach - dobre praktyki", PFRON, CIOP Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2014.

Niezgodność: niedostateczna przestrzeń pod ławką/ stolikiem dla osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim

Zalecenie: dostosowanie ławki/ stolika do wymagań zapewnienia dostatecznie dużej wolnej przestrzeni na nogi (np. w wybranych egzemplarzach mebli demontaż schowków)

Źródło: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania (Dz.U. 2019 poz. 1065, z późn. zm.).

Niezgodność: brak procedur ewakuacyjnych dedykowanych osobom ze specjalnymi potrzebami

Zalecenie: określenie procedur ewakuacji osób ze specjalnymi potrzebami i przeszkolenie pracowników

Źródło: Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. 2010 nr 109 poz. 719).

Niezgodność: brak kompleksowych rozwiązań w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej

Zalecenie: należy przygotować stosowny opis budynku na stronie internetowej placówki oraz wdrożyć rozwiązania informacyjno-komunikacyjnego dla obiektu (m.in.: pętla indukcyjna, dokumenty w druku powiększonym)

Źródło: Kowalski K., "Włącznik, projektowanie bez barier", Fundacja Integracja, Warszawa.

Kowalski K., "Projektowanie bez barier – wytyczne", Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, Warszawa.

Zespół autorski pod red. Zawieski W.M., "Projektowanie obiektów, pomieszczeń oraz przystosowanie stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych o specyficznych potrzebach – ramowe wytyczne", PFRON, CIOP Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2014.

„Standardy dostępności budynków dla osób z niepełnosprawnościami uwzględniając koncepcję uniwersalnego projektowania – poradnik”, Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, Warszawa 2017.

Aby dostosować budynek Publicznej Szkoły Podstawowej nr 20 w Kędzierzynie-Koźlu dla osób ze specjalnymi potrzebami, należy wyeliminować powyższe niezgodności i zastosować rozwiązania, które ułatwią korzystanie z budynku poszczególnym osobom ze specjalnymi potrzebami.

Oceniany budynek jest w częściowym stopniu dostosowany do potrzeb osób mających trudności z poruszaniem się. Osoby z niepełnosprawnością ruchu to zróżnicowana grupa. Można zaliczyć do niej osoby poruszające się na wózku, osoby korzystające z kul, lasek i innych pomocy ortopedycznych, a także osoby mające różne problemy z poruszaniem się, długim staniem, wstawaniem i siadaniem. Utrudnieniem, dla osób z niepełnosprawnością ruchu, jest komunikacja zewnętrzna ze względu na brak pochylni lub platformy przy schodach oraz wewnętrzna pomiędzy piętrami budynku. Przemieszczanie się między kondygnacjami placówki możliwe jest jedynie klatkami schodowymi, które mogą stanowić zagrożenie poprzez swoją budowę (noski na stopniach) dla osób mających trudności z poruszaniem się. Szerokość korytarzy zapewnia swobodę poruszania się, nie występują żadne zbędne elementy, które mogą wyraźnie utrudniać komunikację. Należy również zapewnić takim osobom dostęp do toalety dostosowanej do ich potrzeb – przestronnej, o odpowiednich parametrach umożliwiających największą możliwą swobodę. Dla osób, które odczuwają trudności w poruszaniu się, w tym osób starszych, zapewnione są miejsca umożliwiające odpoczynek, ławki lub możliwość ustawienia krzesła w razie potrzeby.

Osoby z niepełnosprawnością wzroku to zarówno osoby niewidome, jak i osoby z poważnymi wadami wzroku, objawiającymi się znaczną utratą ostrości widzenia, ograniczeniem pola widzenia, trudnościami w adaptacji do zmiennych warunków oświetlenia, brakiem postrzegania kolorów, zmniejszoną wrażliwością na kontrast itp. Dla tej grupy najważniejsze jest m.in. zapewnienie możliwości bezpiecznego poruszania się w przestrzeni budynku (czytelny układ komunikacyjny, nieskomplikowany przebieg tras komunikacyjnych, brak przeszkód w przestrzeniach komunikacyjnych), zapewnienie dostępu do informacji alternatywnej względem komunikatów wizualnych (dźwiękowej, dotykowej), a także zastosowanie odpowiednio dużych i właściwie opracowanych dokumentów dla osób niedowidzących. Dużym ułatwieniem dla grupy osób z niepełnosprawnością wzroku na pewno jest zastosowanie wyraźnego kontrastu pomiędzy ścianą a podłogą. W niektórych sytuacjach, pomoc ze strony odpowiednio przeszkolonych pracowników będzie niezbędna.

Osoby niesłyszące i słabosłyszące powinny mieć możliwość skorzystania z tłumacza języka migowego, np. systemów do tłumaczenia na język migowy online. Urządzenia tego typu pozwalają na połączenie na odległość z biurem tłumaczeń. Dzięki wykorzystaniu kamery, ekranu, mikrofonu i słuchawek możliwe jest zapewnienie dwustronnej komunikacji. Dobrym rozwiązaniem będzie przeszkolenie pracownika placówki dotyczące podstawowych sposobów komunikowania się z osobami z niepełnosprawnością słuchu.

Budynek powinien być dostosowany również dla osób czasowo niepełnosprawnych, jak również dla osób, którym poruszanie się lub zrozumienie informacji i komunikowanie się może stanowić problem. Należy wprowadzić przejrzystą informację odnośnie poruszania się po budynku (m.in. informacja o rozmieszczeniu wszelkich pomieszczeń, sekretariatu, gabinetu dyrektora oraz sal lekcyjnych), opisać odpowiednio pokoje.

Wprowadzenie wyżej wymienionych rozwiązań dla osób z niepełnosprawnościami w dużym stopniu pozwoli na swobodne korzystanie z obiektu przez osoby starsze, kobiety w ciąży czy rodzica z dzieckiem.

Dobrym rozwiązaniem będzie stworzenie pomieszczenia do opieki nad dziećmi lub przystosowanie toalety dla osób z niepełnosprawnością również do potrzeb osoby z małym dzieckiem (np. wyposażenie w przewijak, fotel do karmienia itp.).

W celu poprawy dostępności architektonicznej placówki należałoby wprowadzić następujące rozwiązania architektoniczne oraz informacyjno-komunikacyjne:

1. proponuje się zbudowanie windy zewnętrznej, która będzie łączyła wszystkie piętra (przewiązki między klasami) – winda będzie elementem pozwalającym rozwiązać problem poruszania się osób ze specjalnymi potrzebami pomiędzy piętrami, jak i wejściem do budynku. Należy także dopasować dojście do potencjalnego miejsca lokowania dźwigu windowego (jeżeli dźwig będzie zlokalizowany od strony podwórka, a nie ulicy)

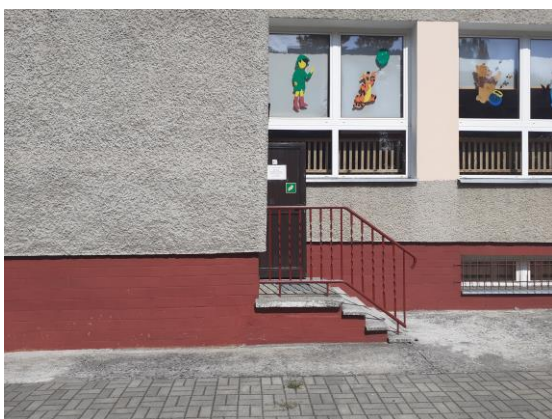

2. proponuje się przerobienie jednej z toalet znajdujących się obok szatni na toaletę dostosowaną do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Toaleta ta mogłaby być dostępna dla każdego z uczniów, rodziców oraz pracowników, którzy będą mieli taką potrzebę. Dodatkowo umiejscowienie w niej składanego przewijaka pozwoli korzystać z niej rodzicom i/lub pracownikom z małymi dziećmi.

3. Proponuje się przeszkolenie pracowników administracyjnych i/lub pomoc techniczną (głównie woźne) do pomocy osobom ze specjalnymi potrzebami. Osoba taka byłaby pomocą dla osób, które potrzebowałyby asysty w poruszaniu się po szkole. Odpowiednio przeszkolona osoba (wraz z informacją na stronie www o takiej osobie) będzie alternatywą dla wszystkich rozwiązań, które miałyby pomóc w poruszaniu się po placówce osobom niewidomym, niedowidzącym, starszym czy niedosłyszącym.

4. proponuje się uzupełnić balustrady o dodatkowe poręcze dostosowane do wzrostu dzieci tam, gdzie ich obecnie nie ma (głównie dodatkowe wyjścia ze szkoły), także należy odpowiednio oznaczyć schody (przynajmniej pierwszy i ostatni stopień schodów).

5. proponuje się sukcesywną wymianę ławek na nowoczesne, posiadające zaokrąglone krawędzie i kąty blatów. Zaleca się także przygotowanie co najmniej jednego/dwóch stolików na klasę, który będzie pozbawiony metalowego schowka podwieszanego pod blatem.

Powyższe działania wpłyną znacząco na poprawę dostępności architektonicznej budynku i pozwolą na rozwiązanie najważniejszych problemów, przed jakimi obecnie stoi placówka.

8. ISTOTNE ZALECENIA DLA DOSTOSOWANIA OBIEKTÓW DO DOSTĘPNOŚCI ARCHITEKTONICZNEJ

Poniżej zaprezentowano 25 podstawowych zasad, którymi powinny kierować się osoby, które będą wdrażały rozwiązania zapewniające dostępność architektoniczną oraz informacyjno-komunikacyjną:

1. Należy pamiętać, że jeżeli zaprojektujemy przestrzeń z myślą o osobach mających największe wymagania w danym zakresie poruszania się, komunikowania lub odszukiwania informacji, to sprawimy, że będzie ona postrzegana jako wygodna i intuicyjna do korzystania przez wszystkich użytkowników.
2. Nawet jeśli obiekt jest zabytkiem, warto pamiętać, iż istnieje możliwość występowania do konserwatora zabytków o zgodę na zmiany w obiektach zabytkowych. Wprowadzony został obowiązek uwzględnienia możliwości adaptacji obiektu zabytkowego, także pod kątem dostosowania go do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.
3. Każdy podmiot publiczny powinien systematycznie rozszerzać dostępność na kolejne obszary, warto stworzyć plan i pilnować jego realizacji, przy okazji tworząc obiekt w pełni dostosowany do osób ze specjalnymi potrzebami.
4. W procesie wprowadzania zmian należy konsultować je z przyszłymi użytkownikami, w tym także z osobami ze specjalnymi potrzebami.
5. W działaniach należy kierować się wytyczną, aby poszczególne strefy funkcjonalne obiektu, jak i jego otoczenie, zawsze były przyjazne każdemu potencjalnemu użytkownikowi.
6. Obiekt powinien być dostosowany do specjalnych potrzeb od momentu, w którym osoba ma zamiar się do niego udać (dostępność informacyjna oraz cyfrowa strony internetowej podmiotu) lub do niego się zbliżyć (prawidłowo rozmieszczone tablice informacyjne, dogodne miejsce parkingowe).
7. Ważne aby jasno wskazać i oznaczyć już samo wejście dostosowane do osób ze specjalnymi potrzebami oraz rzetelnie i przejrzyście wskazać możliwość kontaktu z koordynatorem dostępności lub osobą, która może świadczyć wsparcie w postaci asysty.
8. Należy zwrócić szczególną uwagę, by strefa wejściowa w budynku nie była przesycona zbędnymi elementami, które mogą utrudniać orientację wizualną, w tym reklamami, plakatami informacyjnymi, zbyt ciemnym lub rażącym oświetleniem.
9. Dobrym rozwiązaniem jest usytuowanie w bezpośredniej bliskości od wejścia do budynku punktu informacyjnego.
10. Punkt informacyjny powinien być zaprojektowany w taki sposób, by można było z niego skorzystać nie tylko w pozycji stojącej, ale też w pozycji siedzącej. Powinien być on wyposażony w pętlę indukcyjną dla osób słabosłyszących. Nie należy instalować szyb oddzielających, bo utrudniają one komunikację osobom ze specjalnymi potrzebami.
11. Jeżeli drzwi są wykonane ze szkła, należy zadbać o to, by zlokalizować na nich pasy o kontrastowym kolorze (zaleca się żółty lub biały z wyjątkiem sytuacji, gdy nie zapewniają one kontrastu).

12. Jeżeli jest taka możliwość, w holu wejściowym powinno znajdować się miejsce do odpoczynku, takie jak kanapy lub krzesła razem ze stolikami.
13. W holu wejściowym powinna znajdować się informacja wizualna (np. w formie tablicy, ekranu itp.) przedstawiająca rozmieszczenie pomieszczeń na danej kondygnacji. Należy również uwzględnić dodatkową tablicę informacyjną, zapisaną w alfabecie Braille'a oraz tyflografiką przedstawiającą układ budynku, możliwą do odczytania w sposób dotykowy. Należy też zwrócić uwagę na możliwość przekazania powyższych informacji w sposób głosowy, np. przez przeszkolonego pracownika. Innym rozwiązaniem pozwalającym udzielać informacji w taki sposób jest tzw. infomat lub infokiosk.
14. Warto stworzyć „pokój cichej obsługi”, z którego będą mogły skorzystać osoby ze specjalnymi potrzebami z zachowaniem ich strefy komfortu.
15. W pomieszczeniach warto zadbać o to, aby meble były zabezpieczone przed przypadkowymi urazami oraz by były tak rozmieszczone, by mogły z nich również korzystać osoby poruszające się na wózkach, bez ryzyka, że będą znajdować się w strefie kolizyjnej z innymi osobami.
16. Korytarze szerokie bez zbędnych przeszkód architektonicznych oraz urządzeń, umożliwiające swobodny i bezpieczny dostęp do pomieszczeń, ściany korytarzy zawsze w kontrastowych barwach do podłóg.
17. Należy zadbać o to, by pomieszczenia posiadały dostateczne wytłumienie pogłosu i ewentualnego echa, np. poprzez zastosowanie wykładzin o bardzo krótki włosiu, płyt akustycznych itp.
18. Opis pomieszczeń powinien być umieszczony na odpowiedniej wysokości oraz oznaczony w sposób kontrastowy wobec przestrzeni, na której się znajdują (np. ciemne cyfry i litery na jasnym tle drzwi). Zaleca się również oznakowanie drzwi do poszczególnych pomieszczeń w sposób wypukły, np. tabliczkami z informacjami w alfabecie Braille'a lub druku wypukłym.
19. Schody pomiędzy kondygnacjami powinny posiadać zawsze antypoślizgową nawierzchnię, poręcze po obu stronach, a także pierwszy i ostatni stopień w biegu oznaczone w sposób kontrastowy względem powierzchni schodów, np. na biało lub żółto dla schodów z ciemnego materiału, na czarno dla schodów z jasnego materiału.
20. Należy pamiętać o stosowaniu ułatwień do pokonywania schodów (np. ramp czy podjazdów).
21. Oświetlenie części komunikacyjnych nie powinno powodować powstawania ostrych i kontrastowych cieni, a także nie powinno powodować olśnienia. Nie wolno także stosować podświetlaczy lub reflektorów w posadzce skierowanych bezpośrednio do góry.
22. Jeżeli obiekt posiada wiele kondygnacji, idealnym rozwiązaniem są windy. Dojście do wind powinno być oznaczone zarówno w systemie informacji o budynku, jak i ich bezpośrednim otoczeniu. Windy powinny mieć takie parametry, aby mogły bezpiecznie i komfortowo korzystać z nich osoby na wózkach oraz osoby z wadami wzroku.
23. Jeżeli nie można zapewnić rozwiązania eliminującego niezgodności, można zapewnić dostęp alternatywny, polegający np. na obsłudze osób ze specjalnymi potrzebami na parterze budynku. Dostęp alternatywny w tym przypadku dotyczyć będzie jedynie klienta instytucji, dla potencjalnego pracownika dostęp alternatywny jest niedopuszczalny.
24. Należy pamiętać o przeszkoleniu pracowników w zakresie ewakuacji osób ze specjalnymi potrzebami. Zaleca się także, aby takie osoby posiadały dodatkowe przeszkolenie z zakresu pierwszej pomocy. Dobrym rozwiązaniem jest stworzenie procedury postępowania w trakcie ewakuacji.
25. Ważne, aby prowadzić ewidencję obecności osób stale i czasowo przebywających w budynku

oraz petentów korzystających z usług obiektu. Usprawni to proces potencjalnej ewakuacji oraz wpłynie korzystnie na poziom bezpieczeństwa w danej instytucji.